

Taborn

Leto junakov: Grčaric in Turjaka

1973

EL FORTIN

št. 3

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov • TAVOR je lasi in vestnik Zveze D. S. P. B. Tabor • Mnenje Z. D. S. P. B. Tabor predstavljajo le članki, ki so podpisani od glavnega odbora Zveze. • Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič. • Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila., za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

—:—

TAVOR is the voice of the Confederation Tabor of the United Slovene Anticommunists

—:—

TAVOR es órgano de la Confederación Tabor de los Anticomunistas Eslovenos Unidos. • Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina

—:—

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213

—:—

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.159.810

—:—

Naročnina: Južna Amerika 20 pesov ley 18.188, odn. enakovrednost v dolarju; USA in Kanada 4.— dolarje letno, zračno 7,00 dolarjev; Anglija in Avstralija 1 funt šterling; Evropske države 3 dolarje.

—:—

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, José L. Suárez FNGBM, Peña de Buenos Aires, Argentina. Telefon: T. E. 796-7513.

NASLOVNA SLIKA

Spomin na junake izza velikih dni borbe slovenskega ljudstva za Boga —
Narod — Domovino.

Od leve na desno: pok. por. Jože Jenko, junaško padli nadporočnik Drago Furlan-Otan in v Kanadi živeči preživeli por. Jože Golobič.

PORAVNAJTE NAROČNINO

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Marzo 1973

BUENOS AIRES

Marzo 1973

Yugoslavia entre la autogestión y la autonomía

Juan José Real

El diario Clarín de Buenos Aires publicó el día 3-XZII-72 la siguiente nota:

Yugoslavia festeja este noviembre el trigésimo aniversario de la primera sesión de su Parlamento Guerillero. Transcurrían los últimos días del mes de noviembre de 1942. Europa estaba avasallada desde los Pirineos hasta el Cáucaso, desde Creta hasta el extremo norte de Noruega. Los ojos del mundo estaban puestos en el frente oriental, donde se libraba la gran batalla. Nadie prestó atención, pues, a un acontecimiento trascendental que ocurría en la pequeña ciudad bosniaca de Bihać: la constitución del Consejo Antifascista de la Liberación Nacional de Yugoslavia, el que desde entonces sería el celebre AVNOJ.

A solo un año y medio del comienzo de la insurrección nacional contra el invasor los guerrilleros yugoslavos habían logrado crear un territorio libre en las montañas de Bosnia y Croacia, ahora dos repúblicas de la región central de Yugoslavi Federal. Así, a fines de 1942 los combatientes disponían de una base de 50.000 kilómetros cuadrados; su era aquella pequeña ciudad de Bihać. Audaz había sido el comienzo de la lucha, audaz era la constitución de este embrión de gobierno mientras el país era ocupado por 800.000 soldados enemigos, entre los cuales se contaban unidades de elite del Feich alemán, de la Italia de Mussolini, de sus aliados búlgaros y húngaros, de sus quislings locales, ustachis y chetniks. El Consejo Antifascista eligió un Comité ejecutivo que presidió el doctor Iván Ribar, antiguo presidente del Parlamento yugoslavo de preguerra.

Un año después, el 29 de Noviembre de 1943, la segunda sesión de la AVNOJ proclamó la constitución de la República Federativa Democrática Yugoslava, de donde surgió la actual República Socialista Federativa de Yugoslavia. La simple creación de la AVNOJ era un acto político trascendental; de hecho se proclamaba el fin de la monarquía de los Karađorđević, el comienzo de la era republicana y socialista. Este

acto venía a imprimir a la guerra de liberación un sello distintivo, un marchio que la diferenciaba de las otras guerras de liberación que se desarrollaban en territorios ocupados.

La que libraba la Unión Soviética era la "gran guerra patria"; las que comenzaban en Polonia, Checoslovaquia, Bulgaria, se desenvolvían bajo el sello nacional, las presidían los "frentes patrióticos" o los "frentes nacionales". En Rumania la monarquía subsistió hasta dos años después de la liberación. Por eso, la audacia de los yugoslavos no fue vista con ojos buenos por sus amigos de la Europa Oriental. Y alarmó a Winston Churchill, que mandó a su hijo Randolph arrojarse en paracaidas en territorio yugoslavo liberado.

Pero la liberación nacional de los yugoslavos era inseparable de ese planteo social y político. Con la huida del rey Pedro a Londres, la monarquía de los Karagiorgievich había demostrado su incapacidad para defender la soberanía nacional avasallada; con su capitulación ante el enemigo, el ejército monárquico había patentizado su ineptitud. Los pueblos eslavos del sur ya no confiaban en un sistema que había soportado pasivamente tanto la dominación de la Austro-Hungría y que ahora ante el avance alemán se aprestaba a servir de sostén interno al nuevo dominador, mientras sus gobernantes y su ejército huían dejando el pueblo inerme. Era necesario convocar a los pueblos con la seguridad de que el pasado no volvería, con la garantía de que Yugoslavia sería por fin libre y sus pueblos conquistarían la autonomía a que aspiraban desde siglos atrás.

Una lucha nacional que se proclamaba republicana y socialista demandaba un mayor esfuerzo; los sectores amenazados en sus bases de sustentación no contribuían a la brega o pasaban simplemente al campo enemigo; ustachis y chetniks no eran creaciones artificiales. Como demandó un esfuerzo gigantesco la reconstrucción. Durante la contienda Yugoslavia perdió a 1.700.000 hombres y padeció una destrucción que se valuó en 9.000 millones de dólares. Ciudades, pueblos y aldeas fueron arrasadas. El sacrificio de una generación arrancó a Yugoslavia de entre los países subdesarrollados y la elevó al nivel de los países industriales de Europa, por cierto que en un peldaño más bajo. Pero ya es decir algo comprobar un ingreso anual per cápita de 1.000 dólares y un crecimiento anual promedio de un 7,3%.

Los motores de aquel esfuerzo y de estos resultados han sido la autonomía nacional y la autogestión. Aquí también la batalla se desenvolvió en varios frentes: contra el centralismo burocrático, contra la nueva tecnocracia y el estatismo, pero también contra el nacionalismo. A medida que la reconstrucción económica y social avanzaba, se abrían nuevos frentes. La autogestión, al liberar fuerzas productivas y relaciones de producción antes enserradas en la rígida planificación centralizada, dió lugar a un extraordinario mejoramiento de nivel de vida de los trabajadores,

pero también generó alarmantes desigualdades sociales. Lo grave es que las desigualdades se revelaron en toda su gravedad justamente cuando la Liga de los Comunistas comenzaban a debatir el viejo tema de la igualdad que tanto preocupaba a utopistas y a científicos socialistas.

Del mismo modo, la eclosión de corrientes nacionalistas en las repúblicas federales y en las regiones autónomas se produjo al tiempo que se ponían a consideración de las organizaciones sociales y políticas las "enmiendas constitucionales" que debía debatir una asamblea constituyente.

El debate que se desarrolla en los días que corren, abarca el conjunto de las actividades políticas y se traduce en una lucha muy enconada. La carta de Tito a todas las organizaciones y miembros de la Liga de los Comunistas (L.C.) denuncia las deficiencias más notorias de la sociedad: "a) la presencia y la influencia de intereses y concepciones contrarias a los intereses de la clase obrera y de la autogestión socialista. b) la influencia de la mentalidad burocrática, de la psicología de los pequeños propietarios y pequeños burgueses, que se traducen en la sustitución de la política de principios por actitudes de politiquería, así como en la penetración de intrigas políticas fomentadas por elementos adversos del país y del extranjero. c) el arraigo del oportunismo que ha cobrado amplias dimensiones; tolerancia para con opiniones y comportamientos políticos opuestos a la ideología y la política de la L. C. d) criterios desiguales y distintos grados de la intensidad en la acción encauzada hacia la realización de las posiciones políticas de la L.C. en diferentes medios sociales; e) fenómenos de la desunión ideológica—política y de acción e incluso de intentos de renovar y fortalecer, bajo formas viejas o nuevas, la formación de grupúsculos, actividades fraccionistas y lucha de camarillas por el poder.

La prensa europea que sigue muy de cerca el proceso yugoslavo se pregunta a menudo si el resultado final de la lucha política que se libera actualmente no será una vuelta al pasado, al centralismo burocrático y al estamento absorbente. La carta despeja todas las dudas: "La etapa actual de la revolución reviste importancia decisiva para la evolución futura del Socialismo en Yugoslavia. Lo esencial de la cuestión reside en lo siguiente: si la clase obrera llegará o no a administrar la totalidad de la producción social, asegurándose para sí el papel decisivo en la toma de decisiones políticas y sociales... En este momento crucial recae sobre la Liga de Comunistas la responsabilidad por el curso del desarrollo social, el funcionamiento y la evolución del sistema de autogestión social, por el fortalecimiento del carácter revolucionario del poder de la clase obrera, así como por el contenido socialista de todas las decisiones sociales."

Si de este debate la autogestión sale fortalecida y la autonomía de las repúblicas se afirma y se amplía, la suerte de la república proclamada en la pequeña ciudad de Bihać hace treinta años estará asegurada. Y no hay ningún motivo para dudar.

Señora Directora del Diario
„CLARIN“ — S/D

De mi mayor consideración:

En su excelente diario del día del domingo 3/XII/72 leí con mucho interés el artículo dedicado a 30 años del AVNOJ en Yugoslavia. Como Yugoslavo, como demócrata y como amante de la Libertad (por esos motivos me encuentro hoy como refugiado político en esa tierra de paz y de libertad que es Argentina), me sentí profundamente herido en mis sentimientos. El artículo, apología de la tiranía roja, que oprime ya 30 años al mi país natal, tiene aparte de eso un sin número de felsedades y carece de la objetividad.

Ant de todo debo subrayar el hecho, que los comunistas de autoproclamado mariscal Tito, cuando fue atacada Yugoslavia por las hordas nazifascistas sabotearon la defensa del país, incitando al pueblo de no combatir contra los aliados de la Unión Soviética (Pacto Ribentrop — Molotov de la alianza nazi-comunista). Primero que levantó la antorcha de la Libertad y empezó la lucha contra los ocupadores fue el inmortal Draža Mihajlović con sus četniks, que no fueron nunca tropas quislings como lo fueron los ustasas, si no verdaderos patriotas que luchaban por la libertad de la Yugoslavia y de sus pueblos. Tildar a Mihajlović y a sus četniks como los colaboracionistas es una injusticia y es así como si se tildaría al General Güemes y sus Montoneros como colaboracionistas de los Españoles.

Es verdad, que durante la segunda guerra mundial Yugoslavia perdió 1.700.000 habitantes, pero dentro de ese número por lo menos la mitad murió por las manos de los comunistas, que mataban a todos, que no quisieron abrazar al „evangelio rojo“. Después de la guerra y apoderando se del poder con la ayuda de los ejércitos soviéticos del Stalin, los comunistas mataron varios centenares de miles de yugoslavos y entre ellos al heroico general Draža Mihajlović. Un sin número de ciudadanos fueron encarcelados y condenados a largas penas por único delito de amar a su patria y a la libertad. Los que tuvimos suerte buscábamos asilo entre los pueblos libres del mundo. Desde que se apoderaron del poder, los comunistas no permiten en Yugoslavia ninguna expresión libre, ninguna organización democrática, ninguna oposición. Toda la vida política de Yugoslavia es un solo monologo rojo. Desde el año 1945, hasta la fecha no hubo elecciones democraticas y libres. Unica lista que se puede presentar es la lista de los comunistas. Esto es el progreso, autoterminación y autonomía que disfrutan hoy los pueblos yugoslavos en el „paraiso“ rojo y eso son las ventajas de la „republica Popular, Democrática i Progresista“ heredera del AVNOJ de Bihać.

En lo económico rige un caos desastrozo. No existe la libertad de la iniciativa privada. Las fabricas, comercios, las minas, etc. todo es pro-

piedad del estado y la desastroza administración de la gente incapacitada produjo y sigue produciendo una impresionante inflación como así también la fuga en masa de la clase obrera a Alemania, Francia, Suiza y a otros países del Occidente en busca de mejores salarios y mejores condiciones de vida.

Esta en la realidad yugoslava, esa es la realidad del „bienestar“ bajo el paraíso rojo del dictador y presidente vitalicio mariscal Tito.

Espero, que el „Clarín“ publicará estas líneas.

Aprovechando la oportunidad saluda a Vd. con mi mayor consideración

José Lovrencic — Lanús

Juan José Real

Jugoslavija med samoodločbo in samoupravo

Buenosaireški dnevnik Clarín je dne 3. 12. 1972 priobčil ta članek:

Jugoslavija praznuje letos novembra meseca tridesetletnico prvega zasedanja svojega gverilskega (partizanskega) parlamenta. Zadnji dnevi novembra 1942 so minevali. Evropa je bila zasužnjena od Pirenejev do Kavkaza in od otoka Krete pa do skrajnega severa Norveške. Vsi pogledi sveta so bili osredotočeni na važen in pomemben dogodek, ki se je dogajal v majhnem bosanskem mestecu Bihaću: Ustanovitev Antifašističnega večja narodne osvoboditve Jugoslavije, ki se bo imenoval odslej AVNOJ.

Komaj poldrugo leto je minulo odkar se je začela narodna vstaja proti okupatorju. Jugoslovanski partizani so uspeli ustanoviti v gorah Bosne in Hrvaške, ki sta sedaj dve izmed jugoslovanskih republik, osvobojeno ozemlje. Tako so partizani ob koncu leta 1942 razpolagali z bazo 50.000 kvadratnih kilometrov osvobojenega ozemlja, katerega center je bil Bihać. Predrzen je bil začetek borbe, predrzna je bila ustanovitev tega zarodka vlade dokler je bila dežela okupirana po 800.000 sovražnih vojakov med katerimi so bile elitne edinice nemškega rajha, Mussolinijeve Italije in njihovih zaveznikov Madžarov in Bolgarov; poleg teh so bile lokalne kvizlinške edinice kot na primer ustaši in četniki. Antifašistični svet je izvolil upravni odbor, kateremu je načeloval Dr. Ivan Ribar, stari predsednik predvojnega jugoslovanskega parlamenta.

Eno leto pozneje, 29. novembra 1943 je bila na drugem zasedanju AVNOJA proglašena Federativna Demokratska Republika Jugoslavija iz katere se je razvila Socialistična federativna republika Jugoslavija. Že sama ustanovitev AVNOJA je bil neizmerno važen politični dogodek. Dejansko je pomenil konec monarhije Karadjordjevičev in začetek republi-

kanske in socialistične dobe. Ta dogodek je dal osvobodilni borbi poseben pečat, ki jo je razlikoval od drugih osvobodilnih gibanj drugih okupiranih ozemelj.

Borba Sovjetske Zveze je bila „velika domovinska vojna“, borbe, ki so se začele na Poljskem in Čehoslovaškem so imale narodni značaj in so bile osnovne pod značko narodne ali domoljubne fronte. V Rumuniji je monarhiji uspelo obdržati se na vladi še dve leti po končani vojni. Vsled vsega tega jugoslovanska predrznost ni bila gledana s simpatijami pri njenih vzhodnih prijateljih, pravtako je vznemirila samega Winstona Churchilla, ki je poslal v Jugoslavijo svojega sina Randolfa, da se je spustil s padalom na jugoslovanskem osvobojenem ozemlju.

Jugoslovanska narodna osvoboditev je bila neločljivo povezana s političnim in socialnim vprašanjem. Z begom kralja Petra v London, je monarhija Karadjordjevičev dokazala svojo nesposobnost za obrambo zaslužnjene narodne neodvisnosti. S svojo kapitulacijo je jugoslavenska kraljeva vojska svojo nepripravljenost in nesposobnost. Jugoslovanski narodi niso več zapali distemom, katere so prenašali že iza dobe avstroogrške monarhije in ki je sedaj ob napadu grozila da bo bila podpora in temelj novega zavojvalca. Medtem ko so vlada in vojska bežali pustivši narod brez vsake obrambe. Vsled vsega tega je bilo neobhodno potrebno pozvati narod k odporu in dati mu zagotovilo, da se preteklost ne bo več povrnila in zagotoviti, da bo Jugoslavija koncem le svobodna in da bodo njeni narodi dosegli svojo samoupravo, po kateri so stoletja hrepneli.

Narodna borba, ki se je označila za republikansko in socialistično je zahtevala večji napor. Oni ki so bili najbolj ogroženi v njihovem obstoju niso prispevali ničesar k borbi ali so celo prešli na stran sovražnika; Ustaši in četniki niso bile umetne tvorbe. Obnova je zahtevala ogromnih žrtev. Med vojno je Jugoslavija izgubila 1.700.000 prebivalcev. Vojna škoda v porušeni mestih, vaseh in naseljih je znašala 9.000 milijonov dolarjev. Napori in žrtve ene generacije pa so dvignili Jugoslavijo iz nerazvite dežele v industrijsko deželo — seveda v najnižji stopnji. Dovolj jasno nam kaže kak je povprečni zaslužek vsakega posameznika. Ta se je dvignil na 1000 dolarjev in letni prirastek znaša 7,3%.

Gomilna sila tega napora in teh rezultatov sta bili samouprava in samoodločba. Tudi tukaj se je bojevalo na različnih bojiščih: proti upravnemu centralizmu, proti novi teknokraciji, proti podržavljenju gospodarske dejavnosti in tudi proti nacionalizmu. Sporedno z gospodarsko in socialno obnovo so se odpirale nove fronte. Ko je prenehal strogi centralizem in planifikacija je s sprostitvijo proizvodnih sil samoodložba prinesla neverjeten dvig življenjskega stanja delavcev, poleg tega je po to povzročilo neverjetno socialne razlike. Tragičnost tega pojava je bila tem večja, ker se razlike pojavile baš takrat ko je Komunistična zveza začela razpravljati stara načela enakosti, o kateri so toliko sanjarili utopisti in socialistični znanstveniki.

Istočasno je začel naraščati val nacionalizmov federativnih republik in v avtonomnih predelih. To se je pojavilo, ko se je razpravljalo o spremembi ustave z ozirom na ureditev političnih in socialnih vprašanj.

Razpravljanje ki sedaj poteka v Jugoslaviji vključuje politično delovanje in se spreminja v zelo napete borbe. Titovo pismo Komunistični partiji in partijcem kaže na glavne napake sedanje družbe: a) Pojavljajo se ideje, ki so v nasprotju z interesi delavskega razreda in socialistične samoodločbe. b) Vpliv birokratske miselnosti, malomeščanska maloposestniška miselnost hočeta nadomestiti politiko principov s politikanstvom, prav tako se opaža infiltracija političnih spletk, katere podpirajo tuji interesi nasprotni interesom domovine in partije. c) Zelo se je že ukoreninil oportunističen, ki dopušča strpnost z idejami, ki so nasprotni idejam partije. d) Različna mišljenja in različna vztrajnost v dosegih ciljev, ki si jih je zadała partija, v različnih socialnih slojih. e) Pojavljajo se ideološki spori, bodisi v politiki, bodisi v delu. Celó se pojavljajo poizkusi obnovi v stari ali novi obliki ustvaritev grupic, razdiralna delavnost in borba klik za doseg oblasti.

Evropski tisk, ki sledi zelo natančno jugoslovanskemu razvoju se često sprašuje kakšen bo konec te politične borbe. Ali bo povrnitev na staro preteklost, na birokratski centralizem, ali na strogo poddržavljenje vse dejavnosti. Pismo razjasni vse dvome: Sedanja etapa revolucije je zelo važna in odločilna za bodoči razvoj socializma v Jugoslaviji. Vsa važnost tega vprašanja sloni le na tem, če bo uspel delavski razred popolnoma sam upravljati socialno proizvodnjo, in si zagotovil odločilno vlogo v socialnih in političnih odločitvah. V tem odločilnem trenutku pade na Komunistično partijo vsa odgovornost za socialni razvoj, in za razvoj socialistične samoodločbe. Utrditi revolucionarni značaj delavskega razreda, kot tudi socialistični značaj v vseh socialnih odločitvah je neobhodno potrebno.

Če bo izšla iz teh debat utrjena samoodločba in se bo tudi utrdila samouprava federativnih republik se bo republika, ki je bila proglašena pred 30. leti v Pihacu utrdila. Trenutno ni nobenega dvoma, da bo tako.

Lanús, 4. decembra 1972.

Gospa Ravnateljica dnevnika
„CLARIN“ — S/D

Z globokim spoštovanjem:

V Vašem odličnem dnevniku, dne 3/XII/72 sem brał z velikim zanimanjem članek posvečen 30-letnici AVNOJ-a v Jugoslaviji. Kot Jugosla ven, kot demokrat in kot ljubitelj svobode (vsled tega se nahajam danes kot politični begunec v tej deželi miru in svobode kot je Argentina), sem se čutil globoko prizadet in ranjen v mojih čustvih. Članek, slavospev rdeči

tiraniji, ki tlači že trideset let mojo rodno domovino, ima poleg tega še brezštevila laži in je brez sleherne objektivnosti.

Predvsem moram podčrtati dejstvo, da so komunisti samoimenovanega maršala Tita, ko so nacifašistične horde napadle Jugoslavijo, prigovarjali in hujskali narod naj se ne bori proti zaveznikom sovjetske zveze (Pakt Ribentropp — Molotov zavezništvo med komunisti in nacisti). Prvi, ki je dvignil bakljo svobode in je začel z borbo proti okupatorju je bil nesmrtni Draža Mihajlović s svojimi četniki, ki niso bili nikdar in nikoli kvislinske enote in čete, kot so bili Ustaši, temveč so bili resnični domoljubi, ki so se borili za svobodo Jugoslavije in njenih narodov. Dolžiti Mihajlovića in njegove četnike za kolaboracioniste je krivica in je enako kot če bi dolžili generala Güemes-a in njegove „Montoneros“ kot španske kolaboracioniste.

Jugoslavija je zares med drugo svetovno vojno zgubila 1.700.000 prebivalcev, toda najmanj polovica teh je bila pobita po komunistih, ki so pobijali vse one, ki niso hoteli objeti „rdeči evangelij“. Po končani vojni in ko so se polastili komunisti s pomočjo stalinovih sovjetskih čet oblasti, so ti pobili več sto tisočev Jugoslovancev in med njimi tudi junškega generala Mihajlovića. Brezštevila množica državljanov je bila zaprta in obsojena na dolge zaporne kazni vsled enega samega „zločina“, da so ljubili svojo domovino in svojo svobodo. Vsi, ki smo imeli srečo, smo iskali zatočišča med svobodnimi narodi sveta. Odkar so si prilastili komunisti oblast, ne dovolijo v Jugoslaviji noben izraz svobodnega izražanja, nobene demokratične organizacije in nobene opozicije. Vse politično življenje v Jugoslaviji je en sam rdeči samogovor. Vse od leta 1945 pa do danes ni bilo v Jugoslaviji svobodnih volitev! To je napredek, samoodločba in samovlada ki jo uživajo danes jugoslovanski narodi v „rdečem raj“ in to je prednost in privilegij „Ljudske, demokratične in Narodne Jugoslavije, naslednice AVNOJ — a iz Bihaća.

Na gospodarskem področju vlada strašen kaos. Ne obstaja svoboda privatne iniciative. Vse, tovarne, trgovine in rudniki itd. so državna last. Slabo upravljanje nesposobnih ljudi je povzročilo in še vedno povzroča ogromno inflacijo in tudi povzročila masovni beg delavnega razreda v Nemčijo, Francijo, Švico in druge države na zapadu. Vsi ti iščejo boljše zaposlovanje in boljše življenjskih pogojev.

To je Jugoslovanska stvarnost, to je stvarnost „blagostanja“ pod rdečim rajem diktatorja in dosmrtnega predsednika Maršala Tita.

Upam, da bo Clarín prebčel te vrstice.

Izrabim priložnost da Vas pozdravjam z velikim spoštovanjem

Jože Lovrenčič

Lanús

(Op. ur.: V originalu poslanem 4. decembra 1972 v priporočenem pismu je tudi točen naslov in številka osebne izkaznice podpisnika članka.

Vse do dneva, ko je šel naš list v tisk, „Clarín“ ni pričel nite črke tega dopisa „Bralec sodi sam“.)

Čudimo se, da ni nihče od Slovencev smatral za potrebno, da bi odgovoril „Clarínu“.

Deseto leto revije „Tabor“

„Tabor“ naš list, naše glasilo, naša vez stopa letos v deseto leto svojega plodonosnega življenja. To dejstvo nas vse borce, ki se družimo in združujemo v DSPB TABOR navdaja s ponosom in navdušenjem. Da danes lahko praznujemo ta jubilej se moramo zahvaliti vsem znanim in neznanim sodelavcem, podpornikom in naročnikom. Jubilej revije TABOR je tudi močno priznanje vsem onim, ki s svojimi prispevki polnijo strani, da je naš list vedno pester in zanimiv. Hvala vsem Vam, ki si „s tinto prste mažete“, da nam preživelim prikazujete delo in borbo naših padlih junakov, vsem, ki nam s svojimi članki jasnite in bistrite obzorje. Hvala vam za vse vaše vrstice, kajti brez njih ne bi bilo našega glasila. Vstrajajte pri pisanju. TABOR Vas vse potrebuje. Najlepša hvala vsem, ki z dolarji, funti, pesosi, lirami ali drugimi valutami prispevate, da naš list, naša veza med nami redno izhaja. Preveč imen bi morali naštet, zato naj ta zahvala bo za vse v imenu vseh.

Ko smo morali vsled znanih razlogov začeti s „Taborom“, so premnog! krivi preroki in črnogledi prerokovali, da bo imel naš TABOR kratko življenje. A kruto so se motili vsi črnogledi. Njihovi napadi in njihovo sovražstvo nas ni ustrašilo, še bolj nas je združilo in še bolj nas je prepričalo, da smo na pravi poti. Če naš list ne bi imel nobenega pomena, ne bi bilo črnogledih zlonamernih prerokov. Če naš list ne bi oznanjal resnice, ne bi imel sovražikov. To še bolj dokazuje, da smo na pravi poti.

Vstrajajte v podpiranju našega glasila, vstrajajte v pisanju. Naj nikogar ne moti dejstvo, če kdaj TABOR prinese kak članek, ki komu osebno ni po volji. Zavedajmo se, da je TABOR glasilo borcev različnih gledanj in mišljenj. Kot demokrati in ljubitelji svobode smo se borili in se še borimo proti komunizmu. Zato moramo razumeti, da ne moremo vsi enako misliti. Vedimo, da vsak, ki kaj napiše, piše prostovoljno brez sebično in iz idealizma. Različnost idej in mišljenj poživljuje list, ga naredi pestrega. Zato ne kritizirajmo, temveč raje sodelujmo.

Danes po desetih letih skoraj ni dežele, kamor ne bi prišel naš TABOR in prinesel topli borčevski pozdrav morda osamelemu bralcu soborcu. Ohranujmo torej to vez med nami in še bolj vneto podpirajmo naš list, pišimo

vanj, da bo še bolj pester in zanimiv. Pisati in podpirati naš list nam mora biti sveta dolžnost. S tem bomo dokazali, da nismo odnehali od naše borbe za svobodo, za resnico in za demokracijo. S tem bomo tudi dokazali, da nismo pozabili na naše padle junake in ne na naše soborce, ki danes spe svoj večni sen raztreseni po vseh kontinentih. Dokazali bomo tudi, da smo ostali zvesti naši domovini in da iščemo zanjo lepšo in boljšo bodočnost.

Na mnoga leta — naš TABOR!

Konzorcij glasila TABOR

ZA ZGODOVINO

SKUPNI GROBOVI CHURCHILLA IN TITA

Soborec Jože Sladič iz USA nam je poslal zapisnik žive priče, ki se je rešila v Radovljici, kjer so komunisti na Savskem mostu likvidirali črnogorske četnike. Ta zapisnik je izšel v Glasniku srbskega zgodovinskega kulturnega društva „Njegoš“ v številki 22 na strani 93 do 102.

V neprekinjenem maršu iz Črne gore proti zapadni strani naše meje in našim zaveznikom smo prišli 16. maja 1945 v predmestje Celovca. Bilo nas je 150 oboroženih in smo pripadali narodnemu odredu Črne gore in Hercegovine. Naš poveljnik je bil major Vidak Žečević. Na reki Dravi se nam je pridružil še kapetan Jelović s 50 vojaki. Dravo smo prekoračili pri Maia Rain. Med potjo smo srečali 20—30.000 ustašev. Grdo smo se gledali ali smo borbo odklanjali. Kar naenkrat pade povelje za napad a nismo vedeli na koga. Kar naenkrat zagledamo Boška Aframa in še dva druga prijatelja Drljevića. Mi smo jih razorožili, ali Agram je začel streljati s pištolo, ki jo je imel skrito, a drugi njegov prijatelj je zgrabil na tleh ležečo brzastreljko in začel streljati. Eden od naših je bil ranjen, doma iz Sandžaka. Agrama in oba spremljevalca smo ubili. Ko so ustaši to videli, so hoteli poseči v borbo, a to je preprečil njihov polkovnik Pertović, češ da so to stari črnogorski obračuni, v katere se ne bodo umešavali ustaši.

V soboto 19. maja 1945 smo se pred Celovcem predali Angležem in so nas odpeljali v Vetrinje. Tu smo dobili odrede Slovenske narodne vojske in dva polka zbornišev-dobrovoljcev, s katerimi nam je bilo prepovedano govoriti. Bili so to sami mladi ljudje. Nam so odredili prostor pri dveh „štalah“. Povedali so nam, da smo sedaj pod angleško zaščito in da nam bodo takoj pripeljali hrano. Namesto hrane so nas obkolili s tanki z izgovorom, da nas tako ščitijo pred komunisti.

V ponedeljek, 21. maja 1945, je prišel angleški oficir s formularji in je zahteval, da jih izpolnimo vsi po činu in položaju in da bomo na osnovi teh spisikov prejeli plačo in da jih moramo izpolniti do drugega dne

t. j. 22. maja. Po te spiske je prišel drugi dan angleški narednik. V sredo, 23. maja je zopet prišel isti oficir in nam je naročil, da moramo biti pripravljeni za transport, ki bo šel v Italijo kjer se že nahaja glavna komanda Draže Mihajlovića.

Major Žečević je vprašal tega oficirja če je to resnica, nakar mu je ta oficir dal oficirsko besedo in da jih bodo z angleškimi kamioni prepeljali v Italijo. Isto vprašanje je stavil temu oficirju prof. Aćim Grgur. Angleški oficir je potrdil svojo izjavo in dal za to še garancijo angleške vlade in kralja. Mi vsi smo se s tem pomirili in čakali na transport.

V četrtek 24. maja zjutraj je prišlo 28 kamionov, ki so bili pokriti z debelimi „centlami“ in v vsakem kamionu sta bile dve klopi. V mojem kamionu nas je bilo 35. šoferji so bili v angleški uniformi. Odpeljali so nas v Podroščico, kjer so nas obkolili angleški vojaki in odvedli v z žico ograjeno taborišče, kjer so se nahajala mitraljesk gnezda, v katerih so bili partizani. Na železniško postajo je pripeljal vlak z živinskimi vagoni. Poleg stoječih hiš ni bilo žive duše. Ob 5 popoldne so nas zastražene Angleži odpeljali k vlaku in nas s silo naložili na umazane vagone po 60 v vsak vagon. Ko je bil vlak poln, so ga zaplombirali. Ko je bil cel transport 200 četnikov zaprt v vagonih, so iz železniške zgradbe pridrveli do zob oboroženi partizani. Sedaj smo šele spoznali angleške zločince, ki so odprveli nazaj v Vetrinje, a nas so predali kot živino za zakolj. Proti večeru so nas izropali in odpeljali štiri oficirje, katerih nismo več videli.

Vlak se je ustavil v Radovljci. Tu so nas iz vagonov postavili poleg proge. Partizani so nam med tem kleli mater, Dražo in Kralja. Kmafu nato so nas odpeljali z žico ograjeno taborišče v Radovljico.

V soboto 26. maja ob 10 uri zjutraj je prišel v naše taborišče partizanski general Miloš Paiković ves v odlikovanjih. Med nami je spoznal dva svoja sorodnika in jih dal takoj likvidirati, a ostalim je rekel, da jih bodo prepeljali v svoje rojstne kraje in jih bodo tam sodili. Na vhodu lagerja je bilo večje število frizerjev, ki so strigli ustaše in so jih potem uvrščali v partizansko vojsko ali pa pošiljali domov po posebni Titovi amnestiji, ki je veljala samo za Hrvate.

V noči od 26. na 27. maja je prišel v taborišče cel partizanski bataljon, katerim so rekli, da nas bodo spremljali na naše domove. Odpeljali so nas do neke velike stavbe, ki je bila ograjena z bodečo živo. Tu smo se morali sleči in smo ostali samo v spodnjem perilu in smo tako stali pred partizani, ki so bili oboženi z angleško-amerikanskimi brzostrelkami. Vedeli smo, kaj nas sedaj čaka. Želeli smo si samo to, da bi častno padli v borbi ne pa izdajalško-zahrbtno. Odvedli so nas po 6 v sobo. Pri vsakem oknu so bili trije stražarji. Tu sem videl svoje sotrpine: Milutina Jelovć, prof. Aćima Grgura, poročnika Radovana Pješčića, Danilo in Božilar Doder Mišića, Pješčić, Radomir Djajić, a drugih se ne spominjam po imenu. V sobo stopijo štirje starejši moški z narezano žico, polit komisar z nekoliko v posebni obleki oblečenih komunistov. Najprej so zvezali brata Rado-

vana in Milosava Pješića. Izpod nohtov jim je začela kapati kri. Mene so zvezeli z Stevo Nikolić. Mojo levo roko so zvezali z njegovo desno in to tako tesno z kleščami, da sem padel v nezavest. Zahteval sem, da naj me takoj ubijejo, pa mi je morilec odgovoril: „Neka Ti sada pomogne Tvoj Draža in Tvoj Kralj ali Tvoj Bog!“

Bił sem v prvi skupini za streljanje 60 nas je bilo in ravno toliko komunistov. Orožje je bilo uperjeno proti nam. Iz zgradbe so nas peljali po zelo ozki ulici poleg železniške postaje. Med hojo smo morali imeti dvignjeno kvišku prosto roko. Zagrozili so nam, da če bo hotel kdo pobegniti, nas bodo vse postrelili. Ko smo šli skozi mesto, se je najina žica pretrgala, kar sem povedal mojemu sotrpinu Stevi in da naj on beži na levo, a jaz na desno. Med tem je skočil in pobegnil 19-letni četnik, a ga niso zadeli, ker so imeli prazne magacine, a za menoj niso streljali, ker sem skočil v drugo smer, a pokosili so mojega Stevota, ki je bežal v tisto smer kamor so imeli usmerjene brzostreljke. Po sto metrih bežanja sem prišel v križni ogenj in se mi je posrečil skok na vrt nad železniško postajo, toda pri tem skoku čez bodečo žico me je zadel strel v levo nogo. V tem smrtnem boju in volji do življenja sem dobil moč, da sem preplezal žično ograjo in se zavlekel v varstvo gostega grmičevja, kjer sem se odpočil od zasledovanja morilcev. Partizani so prekoračili žico, ali so na srečo zavili na levo in so tako izgubili vsako sled za menoj. Vsa kolona je ta čas stala kot prikovana dokler se niso vrnili tisti, ki so nas iskali. Ta kolona na smrt obsojenih je šla nato mimo železniške postaje na Savski most. Kolona postoji na samem mostu. Naenkrat se odpre strašen ogenj brzostrelk in se sliši strašno vpitje umirajočih, ki umirajo v salvah brzostrelk.

Nato sta bila prav blizu mene dva zasledovalca a sem jima ušel plazeč se po štirih in se zavlekel v grmovje. Moja leva noga je bila mrtva. Priplazil sem se do goste trte pri želzniški postaji in se tu skrili. Iz tega zaklonišča sem videl vse dohode, ki so vodili do mene. Tu sem ostal ves dan 27. maja.

V ponedeljek 28. maja sem videl zgodaj zjutraj novo skupino četnikov na Savskem mostu in kako so jih z puškinimi kopiti pobili na tla in nato postrelili, a kaj so z njimi naredili nisem mogel ugotoviti, a so jih po mojem mišljenju zmetali v Savo.

V noči 27. na 28. maja sem zavil proti železniški postaji ker drugega izhoda nisem imel. Plazeč sem se približal velikemu gozdu, ker sem v sebi čutil življenje in Boga. Občutil sem neko tajno roko, ki mi je pomagala vstati iz vlažne zemlje. Našel sem dve bukove veje iz katerih sem naredil birgle. V mrtvo nogo je prihajala kri, ki mi je dajala nov zagon do življenja.

„Gospodin Bože, Ti, koji sve vidiš i sve ispravljaš, izvedi me iz ovog pakla, da opet udjem medju ljude, u Tvoje nesrečno stado... kako bi jita rekao sve što sam video i preživio.“

Razgovor z Bogom mi je dal moč in vero vstajenja mrtvih. Prosim ga, da pomaga drugim, ki so se rešili smrti in so v gozdovih. Prosim Bogu, da se srečam še z drugimi nesrečniki in bi bil tako lažje moje poslovitev od tega hudoželnjega sveta.

Bežal sem celo noč po gostem gozdu ob reki Savi in sem tako prešepal 2 km. Zjutraj sem se skril v zaklonišče in jedel bukove liste in travo. Od Radovljice do Avstrije je točno 36 km. Jaz sem potreboval 13 noči, da sem napravil to pot. V ponedeljek, 11. junija 1945, sem drugič prekoračil mejo, a sedaj čisto sam, brez prijatelja v svetu. V Avstriji sem našel vrt s čebulo in krompirjem. Krompir sem jedel sirov a je potem nastopila grozna žejja. Prišel sem v prvo vas. Stara ženica se me je prestrašila, bil sem nag, ker sem s spodnjim perilom obvezal ranjeno nogo. Ona me ni razumela, a tudi jaz ne nje in sva stala kod nema. Ona mi prinese stol. Jaz ji pokazem, da sem lačen. Prinesla mi je srajco in stare hlače. Pokril sem golo telo in pri tem pozabil na lakoto. Bal sem se, da me ne bi izdala Angležem, zato sem bil zelo previden. Nato je prišla druga ženska — soseda in me pozdravila z Bogom v čistem srbskem jeziku. Povedala mi je, da je bila poročena z Avstrijcem, ki je padel pri Stalingradu. Prinesla mi je skodelico mleka in velik kos kruha. Vse to sem pojedel v sekundi, ker sem bil 16 dni brez hrane. Nato mi je povedala, da se skrivajo nad njeno hišo še drugi. Bal sem se, da niso maskirani komunisti, vendar mi je ona zagotovila, da niso. Odvedla me je do njih. Bili so to slovenski četniki po večini majorji in kapetani z bolničarjem. Povedali so mi, da ko so zvedeli kaj delajo Angleži so pobegnili iz Celovca in sedaj tu čakajo. Sprejeli so me kot brata, ko sem jim povedal, kaj so komunisti naredili z mojimi brati Črnogorci in Hercegovci. Vojaški zdravnik mi je pozdravil mojo nogo. Odšli smo v vas in samo 11 dni pomagali pri poljskem delu.

Odšli smo v Celovec k Angležem v taborišče. Od tu so mene in Štanevića, ki se je tudi rešil, poslali v Lienz in od tam v Treviso — Italijo.

V Vetrinjskem lagerju sem našel še sšedeče, ki so se rešili na samem streljišču: Todo Stanjević — junak iz Hercegovine, Todor Miletić in Milivoj Pjaščić. Vsi živijo v USA.

Nedjeljko J. Tijanić I. r.

Živa priča, ki se je rešila v Radovljici.

DRČAR DRAGO — 50 LETNIK

Domobranski invalid Drago Drčar se je rodil 10. marca 1923 v vasi Brezovica, občina Mirna na Dolenjskem. Emigriral je v Argentino in je zaposlen v nekem sanatoriju v Buenos Airesu kot pleskar in električar. Zelo malo se druží z Slovenci a naj ve, da ni pozabljen med nami ter mu želimo že mnogo zadovoljnih let življenja.

KAJ JE ZGODOVINA?

Ciceron, slavni rimski filozof in govornik, ki je živel v I. stol. pred Kr. je podal definicijo zgodovine: „Zgodovina je učiteljica življenja“ (Magistra vitae).

Definicija teži na praktično pojmovanje te discipline, ali znanosti. Imenujem praktičnost zato, ker so ljudje v antičnem svetu menili, da se zgodovina oziroma njena dejanja ponavljajo; zato jo je bilo treba poznati, se iz nje učiti za bodočnost. Pa tudi definicija: „Zgodovina je vse tisto, kar človeštvo ve o sebi“, ni napačna.

Herodot iz Kalikarnasa (oče zgodovine) je verjel v ponavljanje zgodovinskih dogodkov, medtem, ko je Tukidid iz Aten že kritično presoja zgodovinska dejanja v V. stol. pred Kr. Za Tukidida je bil dokument velikega pomena, prav tako mislimo tudi danes, ko rečemo, da brez dokumenta ni zgodovine, pa tudi ta mora vzdržati notranjo in zunanjo kritiko, če hoče veljati kot resničen dokument.

||Danes, zgodovina ne sprejme ponavljanje zgodovinskih dogodkov, marveč samo ponavljanje zgodovinskih oblik. Kaj pa pomeni zgodovinski dogodek? Pomeni neki red in transcendenten pojav, ki se je resnično zgodil in tako osvetljuje preteklost. Vendar, pa ta ali oni dogodek sam, osamljen malo, ali pa nič ne pove, če ga ne vključimo v celoto dogajanja. Tako n. pr. če bi rekli: pobitih je bilo dvanajst oči domobrancev, je bil resničen dogodek, ki se je vršil v določenem času in prostoru, samo ta podatek ni zadosti jasen, treba ga je vključiti v dobo okupacije naše domovine in končno govoriti o spopadu nasprotnih taborov.

Govoriti o obglavljenju Ludvika šestnajstega nima pravega pomena, če to dejanje ne povežemo v celoten proces francoske revolucije leta 1789.

V preteklem stoletju je doživela zgodovina velik preobrat v širšem pomnu besede. Preje smo smatrali za zgodovino vredno še biografija: svetnikov, vladarjev, škofov, ministrov itd., zelo malo se je pisalo o življenju, delu, ter trpljenju pa tudi veselju preprostih ljudi; zato se je razburil Carlyle in dejal, da brez preprostih ljudi zgodovine ne more biti, zato je treba pisati o življenju in delu malega človeka. Še več. V osemnajstem stoletju (doba ilustriranega despotizma) je bila spočeta z Volterjem „filozofija zgodovine“. Od tedaj pa do današnjega dne se polemizira, če je zgodovina znanost ali ni.

Za nekatere zgodovinarje zgodovina ni znanost, ker se ne ravna po naravnih zakonih fizike in biologije (tako Huizinga, avtor „Jeseni srednjega veka“). Zopet drugi trdijo, da je zgodovina znanost, ker ima lastne metode in pomožne discipline. Končno, pa ni potreba, da apeliramo na za-

kone fizike, če hočemo dognati resnico. Danes celo v eksaktnih vedah zakoni ne veljajo za absolutne.

Prava zgodovina se za filozofa Hegla začne na zahodu, ker je bil zahodni človek prvi, ki je imel zavest o historičnosti svoje osebe, ki je čas pojmoval premočrtno ta pa ima začetek in cilj ali „arhe“ in „telos“.

Na vzhodu, pa so narodi živeli v fatalni cikličnosti, se pravi, da je za njih bil čas krog, ki nima začetka ne konca. Živeli so v skladu Kozmosa. Za vzhodnega človeka je bilo že vse naprej določeno (predestinacija), zato je bilo njegovo življenje žalostno, če že ne obupno (poganski fatalizem usode). Šele judovstvo in pozneje krščanstvo prineseta človeku iskrico upanja, ker sta odpravila poganski fatalizem in ga nadomestila s pojmom vere, Boga in božje previdnosti. Po tej novi koncepciji, se človek more rešiti in doseči svoj „Shaton“ (Eshatologija je nauk o poslednjih rečeh), ali najvišji cilj, ki mu bo pomenil večno življenje v onostranstvu.

Pojem božje previdnosti je skozi stoletja bil nedotakljiv. Prvi, ki je o njej dvomil je bil Hegel, ki je božjo previdnost imenoval „ukana razuma“. V isti dobi sta Uroudhon in Comte pojem božje previdnosti zamenjala z vero v človeški razum in napredek.

Človek racionalno bitje vedno išče novih obzorij, teži k edinemu cilju, ki ga želi doseči na zemlji, ta cilj pa je sreča.

V prvi polovici preteklega stoletja je zgodovina zapisala v svoje anale velik skok k napredku človeštva. Ta skok je pomenil dobo industrializacije na angleškem in pozneje drugod po svetu. Ta zgodovinski dogodek je pomenil za svet revolucijo na političnem, ekonomskem, kulturnem in socialnem polju. Vse je postalo drugače, udobnejše, boljše, a istočasno je doba industrializacije prinesla človeku moderno suženstvo. Življenje proletariata je postalo brez zaščite žalostno... In takrat so se pojavili prvi socialisti, ki so začeli ublažiti vsak po svoji zamisli, težko stanje delavnega razreda, ki ga je izkoriščal kapitalizem. Tisti možje so bili: Saint-Simon — Fourier — Owen in drugi. Zgodovina jih imenuje utopične socialiste, zato ker so njihove teorije smatrali za neizvedljive v praksi. Za njimi nastopi znanstveni socialist Marx (avtor „Kapitala“, in drugih del). Marx je želel ustvariti raj na zemlji s proletariatom za proletariat, ki ga je smatral za izvoljeno ljudstvo (mesijanstvo).

Z zmago proletariata nad silo teme preneha razredni družabni sistem in napoči čas brezrazredne družbe. Nič več tlačiteljev, ne tlačениh, nič več vojska, ampak mir, napredek in blaginja za vse ljudi. Tako Marx: proti idejam zahoda fizično orožje le malo zmore. Kristjanizem je bil v zgodovini zahoda največji duhovni pojav ga rimsko orožje ni moglo uničiti. Zlasti z idejami, ki so bolj obeti kakor pa jasno opredeljene misli, je bolj težko težak.

Geslo, ki pravi: „Proletarci vsega sveta združite se! Zgubiti morate le okova, pridobiti pa ves svet“, je po stopetindvajsetih letih še vedno privlačno

za svet, ki mu je vlada dekadentni liberalni kapitalizem. Ta sistem je napravil človeštvu toliko, ali celo več gorja, kot ga je komunizem.

Komunizem ni moč uničiti s šibkimi argumenti, pa tudi ne z bombami, ampak z rešitvijo socialnega vprašanja. To pa je zelo težko, ker manjka na zahodu dobre volje in samoodpovedi.

Za rešitev tega vprašanja, pa imamo napotke v socialnih okrožnicah rimskih papežev od „Rerum novarum“ do zadnje „Populorum progressio“.

Nekdo je zapisal: ne tožiti, ampak delati! In dodam, ampak prav delati!

Mrtvim junakom

V tujino čul sem klic grobov...
Njih težki spev sedaj me drmi,
srce želi si spet domov,
da molil bi, kleče ob jami.

V tujino čul sem jok vetrov...
Ob naših veli so domovih,
prišli iz daljnih so gozdov,
kjer so jokali na grobovih.

In čul vaš spev sem, mrtvi bratje...
Prepevali ste pesmi nove
na svatbi smrti — njeni svatje;
bilí ste zvezani v okove.

Poklekam na vaš grob, mučenci...
In jočem? Ne! Močí vas prošim.
Gomile ne krasim vam z venci
in cvetja vam na grob ne trosim.

Le križ težak, iz brun stesan
bom na grobove vam napravil:
simbol bridkosti, muk in ran.
V spominu vas bom zvesto hranil.

Junaki, spite mirno v Bogu:
v gozdovih daljnih, v kraških jamah
in v Teharjih, v Kočevskem Rogu...
Naš rod živi po vaših ranah!

Oranu v spomin

Meseca marca letošnjega leta bo 28 let, ko je padel največji domobranski junak Drago Furlan — „Oran“.

V Kromovem — Bela Cerkev pri Novem mestu je v miru in zadovoljstvu živela družina orožnika Furlana. Leta 1942. so pridrli v hišo komunistični rablji in najprej zgrabili očeta, ga mučili in nato vrgli na „trugo“ kot prašiča. Od straha se družina ni mogla rešiti — le starejši sin Drago se je skrčil v dimnik, odkoder je opazoval strahotne dogodke. Očeta so rablji zaklali kot „prašiča“, nato še mater — najprej na „trugo“ ji prerezali telo in izložili človeški plod in jo zaklali, in nato še drugega brata enako kot očeta. Le najmlajši brat Franci, ki je imel par let ga je rešila uboja neka ženska in je pozneje živel s staro mamo.

Drago je bil učiteljščnik, a je takoj po tem dogodku pustil šolo in se pridružil „štajerskemu odredu“, ki ga je vodil na Gorjancih Milan Kranjc. Bil je v številnih borbah in trikrat težko ranjen. Bil je ponos domobranec a strah in trepet komunistov slovenski junak „Oran“ za kar je prejel številna odlikovanja. Nazadnje je bil nadporočnik in poveljnik 52. čete novomeškega udarnega bataljona. Malo pred koncem vojne, meseca marca je bil novomeški udarni bataljon v akciji v okolici Novega mesta, kjer je bil Oran težko ranjen v Birčni vasi pri Novem mestu. Takoj je bil prepeljan v Kandijsko moško bolnico, a je radi izkrvavitve umrl na operacijski mizi.

...

Ohranjajmo našega junaka „Orana“ v lepem in dobrem spominu.

Zveza Tabor v Clevelandu je iz socialnega sklada kakor druga leta tudi letos razdelila Božično podporo potrebnim. Skupna letošnja pošiljka je znašala 555 dolarjev. V Evropo je bilo poslano 19 osebam, a DSPB Tabor v Argentini je prejelo iz tega sklada 200 dolarjev. Vsem podpornikom invalidov iskrena hvala v imenu potrebnih.

Kje nas čevelj žuli?

(V naslednjem objavljamo v ponatisu najbolj značilne izvlečke iz zgoraj omenjenega članka, ki ga je v lanijski majski številki objavila „Družabna Pravda“ v Buenos Airesu.)

Kje nas čevelj žuli?

(ali starenje in bodočnost emigracije)

„Starenje je že očitno v vsem našem zdomskem udejstvovanju. V naših publikacijah, tudi splošnega značaja, sodelujejo skoraj vedno isti ljudje, v odborih organizacij si isti ljudje iz leta v leto zamenjujejo samo odborniške funkcije. Povprečna starost sodelavcev v naših revijah in časopisih, odbornikov v društvih in organizacijah je že precej nad 50 let. Tako je že res pereče vprašanje kdo bo nadaljeval to do pred kratkim še cvetoče delo. Kje so mladi? Zakaj ne sodelujejo? Zakaj jih ni v odborih organizacij in društev?“...

„Vzrokov za tako stanje je več. Nekatere že izhajajo iz tradicije. Že pred vojno je bilo doma značilno za skupnost, ki se je imenovala katoliška, da se intelektualci niso dosti zanimali in skrbeli za vzgojo svojega naraščaja. Ljudje, ki so vodili naše kulturno in javno življenje, so hoteli imeti ob sebi le „pridne fante“, poslušne, mlade ljudi, ki so radi ubogali in potrpežljivo čakali, ko jih pokličejo in odkažejo določena mesta. Le v zadnjih letih pred drugo svetovno vojno se je začelo spreminjati po zaslugi dr. L. Ehrlicha in prof. E. Tomca. Ta tradicija nezanimanja in vzgoje posebej še intelektualnega naraščaja, je ostala močno zasidrana tudi v emigraciji.

Kljub nezanimanju starejših za mlade je doma kulturno življenje le rastlo. Veter, ki je vlekli iz različnih mladinskih organizacij in krožkov, je zasejal semena, ki so vzklija in marsikatero doseglo bujno rast. Zemlja je bila namreč domača, okolje in klima sta bili ugodni. V zdomstvu pa lahko vidimo, da veter ne zaseje nič. V Argentini je pampa preobširna, peščana; vpliv okolja prevladuje nad življenjem slovenstva, zato takih samozasejanih sadov ni. Tudi v bodoče ne bo drugače. Priti bo moraf sejavec, ki bi zrahljal in pripravil prst ter zasejal seme slovenskega kulturnega življenja v srca in duše slovenskih mladih ljudi v zdomstvu.

Sejavec, Ljudi, ki bi skrbeli in si prizadevali za slovenski kulturni naraščaj v zdomstvu med našimi intelektualci in kulturniki ni. Vsi so bili vedno in so še preveč zaposleni sami s seboj, za druge ni časa.“...

„Končno tudi pomanjkanje v brezhibnem izražanju v slovenščini ni in ne more biti vzrok, da mladi ne pišejo v naše publikacije, ne predavajo na sestankih in kulturnih večerih. Nihče jih ni in jih ne povabi in pripravi

za to delo. Izgleda, da se jim ne zaupa, obstoja nek dvom, če bodo znali podati svoje misli na zadovoljni 'višini'..."

„Naši kulturni ustvarjalci so se v čilih letih udobno počutili na višinah“. Niso marali gruč, čim manj jih je na vrhu, tembolj posameznik stopi v ospredje. Sedaj, ko so pa začeli nekateri že pešati, se tudi na vrhu, na „višini“ čutijo osamljene. Hudo je, če je človek sam, zelo hudo, če je sam v tujini pri kulturnem ustvarjanju. V tem primeru so precejšnji vzrok tudi intelektualni egoizem, skopost in nevoščljivost.

Poleg „višine“ se postavlja tudi vprašanje 'linije'. Kdor je na 'liniji', ga odločujoči v skupnosti sprejmejo ali vsaj tolerirajo, lahko objavlja. Kdor ni na liniji, je odklonjen in obsojen na molk, če se ne zateče kam drugam. Kolikokrat smo že imeli priliko slišati, da je nekdo dogodke po svoje razlagal, po svoje opisoval. Pa jih nihče drugače ne more kot po svoje, če misli s svojo glavo in gleda s svojimi očmi. Izgleda, da obstoja neka uradna linija, ki jo določa nekdo, ki se smatra za nezmožljivega in je za vsakega obvezna. In ta linija je tudi med nami, kot je zapisal za razmere doma Teras Kermavner, tako ozka kot britvično rezilo. Ne prenese se, da nekdo drugače govori in piše, pride z novimi idejami. Nismo veseli, da nekdo drugače misli, niti ne stopimo z njim v razgovor in debato za objektivno iskanje resnice, ampak ga takoj obsodimo za odpadnike. Koliko gorja so že naredili take obsodbe, koliko trpljenja posameznikom in tudi njihovim družinam. (Glej tudi A. Gosar, Moj oče, Meddobje štev. 3, 1970).

Emigraciji mora biti enkrat že jasno radi svojega lastnega obstoja, da sumnjičenja, prepiri, obrekovanja, natolcevanja, podtikovanja ter razne ločitve duhov ne morejo pritegniti mladih ljudi k skupnemu delu. In ravne pri tem nečasnem delu prednjači del inteligence. Navadno gre pri vseh teh sporih za neko pravilnost poti, za obrambo večnoveljavnih načel. Pri tem se pa postopa tako, da se ta načela branijo z brezobzirno breznačelnostjo in se teptajo osnovna načela človeškega dostojanstva.

Če bi prostor v naših publikacijah, ki ga porabimo za pogrevanje medsebojnih razprtij dali na razpolago mladim ljudem, da bi nam povedali svoje mnenje in poglede in to v slovenščini, ki jo obvladajo, bi storili skupnosti in za njeno ohranitev veliko koristno in dobro delo. Marsikaj bi že bilo drugače, boljše.

Kot v medsebojnih odnosih tako grešimo v kritiki. Potrebno je pri vsakem delu, mora pa biti objektivna, poštena, v službi iskanja resnice. Take kritike pa nam manjka kot vode v puščavi. Med nami imamo kritiko do načelu 'danes poj ti hvalo meni, da jo bom jaz jutri tebi', ali pa, da kritik hoče pokazati, da je vseveden in vsemogočen in nastopa kod nekdaš 'urek, češ, čimveč nevernikov pobijem, toliko večje bo moje zasluženje pred Alahom. Neredko zasledimo tudi polno ignoriranje. Ni važno, kaj je kdo napisal ali povedal, ampak kdo je tisti. To je merilo vrednosti.

Pri vsem tem početju starejših mladina ni brezbrizna. Opazuje in dela svoje zaključke. Že precej let nazaj sem vprašal takrat še mladega

fanta, sina enega izmed 'vodilnih', zakaj ne sodeluje bolj aktivno v skupnosti, ali ga k temu ne vzpodbuja vzgled očeta, odgovor je bil kratek: „Ne verujem očetu“. Sin ni veroval v slovenstvo in iskrenost prizadevanj svojega očeta. In takih primerov je več. Mladi se oddaljujejo, ker nam ne verujejo. Čutijo, da jim ne povemo resnice. Ne rečem, da se jim laže, ne pove se jim pa vsega. Pride se do gotove točke, do gotove dobe in dejanj, potem pa molk. Godi se nam enako kot vladajočim doma. Tudi njim se je mladina oddaljila; je nimajo, ker ji ne povedo resnice. Zato sama brska po preteklosti in išče odgovorov na mnoga vprašanja, za mnoge dogodke. To stališče mladine nam tudi ponovno dokazuje, da se resnica ne da nikoli za vedno zapreti še v tako močan in hermetično zaprt zaboj. Pride čas, ko eksplodira in plane na dan. Tega nikoli ne smemo pozabiti. In kaj pričemo, če se v bodočnosti mladi doma in v zdomstvu združijo za objektivno iskanje resnice?

Zdomska skupnost bi morala biti prijetno okolje, domovina v majhnem za naše mlade ljudi. Če pa pogledamo v življenje naših organizacij in šolskih tečajev, lahko kaj kmalo opazimo, da so si naši otroci pre malo prijatelji, se ne veselijo dosti medsebojnega srečanja. Njihovo prijateljstvo je omejeno na zelo majhen krog, navadno določen in dirigan po starših. Drugi se ne pogledajo, če se srečajo na cesti ali drugod, se ne pozdravijo in ne nasmehnejo. Niso veseli srečanja. Razen redkih izjem se ne smejo obiskovati na domu. Slovenskemu otroku so vrata slovenskega družinskega doma zaprta. Ker pa otrok potrebuje družbe in prijateljev, jih najde pri sosedovih druge narodnosti, se z njimi igra in raste. Tako doživlja najlepšo otroško dobo v tuji družbi, se izraža v tujem jeziku. Ali se potem moremo čuditi, da otroci ne čutijo in mislijo slovensko. Premalo poudarjamo potrebo prijateljstva, še manj ga pa prakticiramo. Življenje in odnose odraslih še vedno grenijo razni spori od doma in taborišč ter te spore in nesporazume prenašajo na mlade.

Enako kot spore hočemo zvaliti na mlade vso našo preteklost, jim naprtiti naše trpljenje vojne in zdomstva. Kar z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo že del našega trpljenja prenesli na naše mlade ljudi. Zelo se trudimo, da bi v naših otrocih videli svoj 'trpeči obraz'. Toda nihče nima pravice prenašati lastnega trpljenja na otroke, niti kot skupnost na vso našo mladino. Pripravimo jih na življenje tako, da bodo s pomočjo vere zmogli nositi vedno težo svojega dneva. Svoje težave pa nosimo sami, so samo naše. Če pa kdo tega ne zmore in mu križ postaja pretežak, posebno sedaj, ko postajamo starejši in se klic krvi in zemlje vedno močneje oglašava v nas, si naj poišče Simona iz Cirene med sebi enakimi, mladimi pa gradimo skupno t veselih in vrljih ljudi..."

„Sedaj pa obstoja resno vprašanje, na čem mladina sploh gradi svojo slovensko zavest. Stalno ji ponavljamo, da je doma v Sloveniji ječa in upljenje; proč od vsega, kar je tam. Ne ločimo ljudstva in režima. Mladini zato ponujamo „Slovenijo v svetu“, neke vrste surogat, ki bi naj nadomestil

naravno navezanost na slovensko zemljo, ki je samo ena. Dveh Slovenij ne more biti. Če smatramo za „Slovenijo v svetu“ zdomstvo, potem si bodimo na jasnem, da je tega zdomstva vedno manj. Mladi pa bodo ohranili slovensko zavest, če jih bomo navezali na Slovenijo, ki raste, kjer je življenje. Le od tam mora črpati sok za svojo rast poleg tega, kar lahko nudijo starši in skupnost na tujem.

Kot že rečemo komunističnega režima ni mogoče istovetiti s slovenskim narodom. Ta režim je prišel s pomočjo nasilja in ga bo prej ali slej tudi konec. Narod bo živel. Ta narod na slovenski zemlji so naši starši živi ali mrtvi, bratje in sestre, sorodniki ter tisoči in tisoči tistih, ki se vsako nedeljo zbirajo v božjem hramu in združijo v duhovno občestvo. Krajevna občestva vodi na stotine starih in mladih duhovnov, razlagalcev večnih resnic. Ker Duh veje, kjer hoče, jim je za učitelje postavil Miksimiljana, Jožefa in Janeza. To občestvo, množice vernih, so resnični slovenski narod, so večina.

Ob tem razmišljanju se postavi vprašanje, zakaj, kje je vzrok, da tudi s temi rojaki, brati po krvi in veri, ki so z nami v eno duhovno občestvo, ne smemo imeti nič skupnega. Zakaj nekateri dvomijo v njihovo vero in slovenstvo. Bili so po ječah, preganjeni, zapostavljeni in jih še zapostavljajo, a vztrajajo. So jamstvo slovenske bodočnosti. Zakaj potem proč od njih? Zakaj naj gradimo Slovenijo posebej in ne z njimi?

Odklanjanje vsega, kar je doma tudi dobrega in poštenega, nas je tako prevzelo, da smo že praktično pozabili na svoje slovenstvo. Slovenska zavest je že pri mnogih neka vrste medalja, skrbno zaprta v škatlji, ki si jo nadenejo, kadar gredo na skupne prireditve, poslušajo govornika o naši revščini, se malo pomerijo, potem pa medaljo zopet spravijo do prihodnje prireditve. Slovenstvo že sila trpi. V številnih naših domovih starši ne govorijo z otroci več slovensko in zato tudi njihovi otroci ne čutijo več slovensko.

Za vse naše predloge iščemo krivce drugod, le vase se bojimo pogledati. Stalno jamramo o naši majhnosti, ki naj bi bila vse naše nesreče, a se istočasno ne nehamo klanjati velikim narodom. Nikoli si pa ne postavimo upravičenega vprašanja, ali še sploh v naši dobi in sodobnem svetu obstajajo majhni in veliki narodi. Če res nismo preveč številni, pa bodimo zato toliko bolj kulturno in duhovno delavni in močni, da v polni meri doprinesemo svoj delež v življenju družine narodov. Kdor se na nobenim pogojem ne more znebiti kompleksa majhnosti, si naj obleče dolge hlače, moško opaše in stori danes ter vedno svojo dolžnost, da mu bo kompleks majhnosti gotovo prešel. Mladim pa dajmo vzgled ponosnega in vedrega Slovenca, da znamo živeti v bratski slogi. To pa kar se veljokrat dogaja, ubija slovensko zavest v mladih ljudeh in so resnični heroji tisti, ki kljub temu vsemu še čutijo in mislijo slovensko.

Povedal sem samo nekaj odgovorov na vprašanje zakaj naši mladinci ne sledi, zakaj je nimamo. Jih je še veliko več: Iščimo jih.

Toda ne ustavimo se samo pri tem. Iščimo odgovarajočih rešitev. Položaj res ni najboljši, toda vzrokov za pesimizem zaenkrat še ni. Zamujeno se res težko nadomesti, lahko pa začnemo in skušamo popraviti naše pomanjkljivosti. Veliko je še mladih in kuštranih glavie med nami, ki zvedavo in navihano gledajo okrog sebe in nas opazujejo. So polje, pripravno za setev semena bodočih kulturnih delavcev in ustvarjalcev. Začnimo sejati danes, da bomo lahko jutri želi. Začeti ni nikoli prepozno. Ne pričakujmo, da nam bo kdo od „velikih“ dal navodila za naše delo, ne pričakujmo ponovno izkrcanje ali pomoči namišljenih zaveznikov. Delajmo sami s trdno voljo in velikim čutom odgovornosti, brez preprirov in sumničenj. Proč z nemarnostjo, ki mi misli, da cmerjenje in jadikovanje odtehtata trdo delo.“

V. DOLENC:

Poldetu Volčiču v spomin

(Nadaljevanje)

Tako hodiva brez počitka do četrte ure zjutraj, ko spoznava, da sva prišla na eno in isto mesto. Celo noč sva izgubila po nepotrebem. Kako se orientirati, zvezde se niso več videle pa sem se spomnil, da sem nekje čital, da imajo drevca proti jugu daljše in močnejše veje. Polde pa je vedel, da je več mahu na severni strani debla. Vse to pa nama ni nič pomagalo, ker je padla megla in se skoraj ni nič videlo. Počakava dneva, si ogledava, vzameva za cilj bližnji hrib za zvečer, ker naprej nisva mogla, pred nama je bila vas in odprto polje. Zarijeva se v kup stelje, ki jih je bilo več v gozdu in tako prespiva in predebatirava dan. Napraviva si tudi načrt, ki je bil sledeč: naravnost proti jugu do jugoslovanske avstrijske meje, ki jo bova gotovo opazila, potem pa zahodno po meji in nekje pri Dravogradu kjer meja križa Dravo jo že kako prekoračiva.

Po treh dneh dobiva na enem golem hribu, cementen pol metra visok steber, kakor je izgledalo meja. Ker pa nisva bila gotova greva do enega kmeta ki sva ga mafo prej obšla, da bi ga vprašala za mejo. Ko laziva okoli hiše in poda, da bi dobila kakega človeka, slišiva smrčanje na podu. Hitro greva tja in ga začneva buditi. Prvo od daleč, potem pa že tresati. Čim bolj ga treseva, bolj je hrčal. Revež je bil mutast, midva sva ga pa tako tresla, da je Bog zna kaj mislil. Ko le spoznava, da je mutast, nevedeč, kar pri njem zaspiva. Bila sva zelo utrujena. Tri dni skoraj, nisva nič spala. Hodila eno uro in 10 minut počivala dan in noč. Ko so naju prej v zaporu preiskali so Poldetu vzeli vse še vezalke od „šolnov“, hlačni pas, da je moral imeti scdaj roke vedno v žepih, da ni izgubil hlač. Pri tem sem imel jaz več sreče ker so mi pustili pas, robec in uro.

Drugi dan naju zbudi isti mutec, smejoč se je nama kazal z roko naj greva z njim jest. Dobro in dobro zabeljene koruzne žgance pa belo kavo so nama dali, potem pa še dva jajca vsakemu ker še nisva bila sita. Kar po resnici sva jim povedala, kako je z nama. Smejali so se nama, se je takoj videlo, da so zelo proti Hitlerju, ko so nama tako šli na roko. Opisali so nama tudi našo pot in kje naj se paziva. Še vsak eno pismo sva napisala domov in šla naprej. Presekala sva precej poti in sva prišla zopet na mejo. Vsakih 300 do 500 metrov je stal steber (konfin), kjer je tekla meja. Kjer so bili prepadi in soteske sva pa včasih tudi celi dan zgubila, da sva potem na drugem bregu spet prišla na mejo.

Četrti dan hoje po meji prideva nad Dravograd. Ko ogledujeva dravograjski most s stražo na njem, se nama približata dve dekleti, s katerima se takoj sprijazniva in jima tudi poveva svoje doživljanje. Kar uživata sta. Takoj sta bile zato, da nama pomagata. Po nasvetu deklet sva se odločila prekoračiti Dravo na postaji nižje Dravograda z brodom. Dekleta sta nama oprale, polikale hlače, srajce. Pobrita in počesana sva vsak s svojim dekletom por roko smejoč se šla mimo policijske stražnice na brod. Nedaleč od policije smo čakali gotovo 20 minut predno je odpeljal brod. Takoj sem se potil te minute, da je kar teklo po meni. Se objamemo kot pravi zaljubljeni, srečno, srečno po že se odpeljeva na drugo stran Drave. Z broda naravnost v gozd, ki ga je bilo malo sva bila že v vasi. Počakava kako uro, da se zmračí, pa že naprej vesela, saj najtežji del poti je za nama. Sva v Sloveniji, katere nikdar več ne bova zapustila sva si obljubila. Res, da je škofja loka daleč pa že brez skrbi marširava naprej. Prekoračiva Meslinjo, zjutraj sva že v Kotljah, tam se pri enem kmetu dobro najeva, nama da še specialki za čez hribe, pa jo že mahava na Uršlo goro. Spotoma dohitiva dve dekleti, ki sta nosila vsaka svojo malo vrečo moke domov. Kot kavalirja si nadeneva moko na rame in veselo razgovarjajoč dospemo do Obretanovih, kar naju dekleta povabita v hišo. Pri kosilu je bila zbrana vsa družina. Poleg staršev devet deklet, najstarejša je imela 21 let. Ko jima pripovedujeva od kod prihajeva in kam sva namenjena, so nam začele brniti naj ne hodiva naprej, kjer je nevarno, naj raiši ostaneva pri njih do prihoda partizanov, ki gotovo pridejo vsakih 15 dni.

Prvo noč smo do četrte ure zjutraj peli, potem pa šli z dekleti na divjega petelina. Dali so nam vsakemu svojo lovsko puško in daljnogled. Petelina nismo ne slišali ne videli. škoda, pa je bilo vseeno veselo in zanimivo. Sonce je bilo že precej visoko, ko se vrnemo domov, potem pa spat. Pri kosilu nama pove mati, da naju bo težko imela na hrani, ker živijo na karte, naj greva zvečer nazaj na Kotlje k Rožnikovim najbogatejšim v Kotljah, ki naju bodo radi hranili ta čas. Midva pa, da lahko prideva večkrat v vas. Rožnikovi so nam radi sprejeli. Mati še gospodar vsega, 81 let stara, štirje fantje že starejši, dva sta nosila dolge brade, še vsi v letih. Dve hčerki, starejša že vdova po enem profesorju iz Ljubljane, mlajša kakih 18 let. Bilo je več kmetij skupaj, z žago, z elektrarno, kovačijo. Za

hišo je stal Evharistični križ. Kakor ministrom so nama stregli. Imela sva dohod do vsega, mošta ali pršuta za malico. Po večerji in skupni molitvi rožnega venca. Mislili so da greva spat, a sva jo mahnifa na Urško goro k Obretanovim. Tam smo prepefi še čez pol noč, zopet nazaj in to vsako noč. Bilo je gotovo več ko eno uro hoda v eno smer. Rada sva hodifa, tudi zato, da ostaneva utrjena, saj sva vsaki čas pričakoala partizanov.

(Sledi)

VERINOV:

Pismo nečaku

Andrej, nečak, profesor zgodovine,
Ne vem, če veš za strica v Argentini,
Doma mordá o njem obujate spomine,
Rekoč, se zgubil je v tujini.

Enkrat na vsake kvatre pismo piše,
Je zdrav, zakaj ne da glasu od sebe?
Ur srečnih tam pod krovom rodne hiše
Ves čes spominjam se, pozabil nisem Tebe.

Sestrá, Tadeja, Mirjam, moje mame.
Preteklost se v spomina venec splete
Obdaja me z vonjavami omame.

Moj sen ste Vi v nočeh samote
In v srcu želja rožna cvete;
Nazaj med Vas, kjer boli ni, ne zmote.

Med nami v Argentini se nahaja na obisku soborec in član DSPB Tabor v Clevelandu **Franc Mavsar** s soprogo. Prišel je zadnje dni leta 1972 in se bo zadržal okrog 40 dni. Franc Mavsar je svoječasnó živel v Argentini in se je pred kakimi desetimi leti preselil v USA. Izhaja iz znane družine Mavsarjeve iz št. Ruperta na Dolenjskem. Njegov oče je bil župan št. Ruperta in je bilo v družini 10 otrok. Dne 28. decembra 1942. so komunisti žive sežgali na grmadi v gradu Dob: očeta Jožeta, mater Terezijo, sestri Marijo in še štiri brate. Ostali so le trije živi, a od teh je brat Darko (Balkanski prvak v metanju kopja) padel kot domobranec v št. Rupertu. Poleg Franca živi še njegov brat Jože, duhovnik tudi v USA.

TUGOMIR SANJAČ

(Nadaljevanje)

4. Poglavlje: Volivni golaž

Pravijo, da so volitve izraz prave narodne volje, ker na volitvah narod svobodno izbere svoje zastopnike. To so same bajke, ker je le malo dežel na svetu kjer je to čista resnica. Kot v drugih predelih sveta tudi pri nas so vedno volitve dvignile ogromno prahu prepričanih in prerokanj. Saj smo pač bili vedno strankarsko zagriženi in smo se lasali med seboj za vsako konjsko..... Volivno razpoloženje je tudi mene vsega prevzelo. Bilo je leta 1938 in na vladi je bila JRZ (SLS). Vsi mladi petelinčki, ki nam je greben že precej zrasel, saj smo se že začeli briti in na skrivaj kaditi, smo vneto limali „plakate“, razgrajali po ulicah ob priliki volivnih shodov in navdušeno vzklikali katoliško-pravoslavni-muslimanski trojki voditeljev stranke. Ker so bile takrat v modi srajce raznih barv smo si mi izbrali modre in bili neka varnostna straža. Seveda naše delo ni bilo zastoj. Vedno smo dobili kak dinar ali kak paket cigaret. To je bilo za nas pravo premoženje. Pri teh zadnjih volitvah v Jugoslaviji pred vojno sem se znova prepričal, da so vsi politiki enaki. Kadar so v opoziciji, protestirajo in kritizirajo, da je strah in groza, obljublajo gradove v oblakih, samo, da bi dobili kašine, ki bi šli na njihove limanice in jih volili. Ko je bil na vladi „živ hudič“ smo protestirali, nad volivnim zakonom, ker so bile volitve javne. Moral si pred vso komisijo in pred „žendarji ali kifelci“ glasno povedati koga voliš. Seveda, je bilo le malo junakov, ki so se upali glasovati proti vladi. Državni uradniki, so se bali za svoja mesta, drugi so imeli strah pred „ričetom“, kajti „zeleni henrik“, tako smo pravili v ljubljani policijskim avtomobilom je bil vedno pred voliščem pripravljen, da odpelje nasprotnike „na počitnice v Piškopejo“.

Ko smo mi pripravljali volitve, sem bil prepričan, da bo drugače, da se bomo vrnili na pot prave demokracije, a ni bilo tako. Kar je bilo včeraj za nič, tiransko in proti volji naroda, je čež noč postalo edino zveličavno. Kot prej za JNS, tako sedaj za JRZ vsi morate voliti vlado. To pot je bilo še hujše, kajti če ne bi volil vlado bi se zameril ne samo svetni temveč tudi cerkveni gosposki.

Povsem drugače je pa bilo po gostilnah po vaseh in v mestih. Večina „birtov“ pri nas so bili liberalci sokoli in naprednjaki. Tam so se zbirali vsi nasprotniki od „Orjunašev pa do komunistov in mačkovcev“. To je bila res čudna družina. Preje so se lasali med seboj, sedaj so pa potegnili skupaj. Ker so po navadi pri nas bili učitelji naprednjaki so Ti bili proti utež „farovžu“. Tudi ti so pozabili na svoje poslanstvo in namesto, da bi učili brati in šteti so že otrokom in potom njih njihovim starišem solili

pamet z volilnimi ocvirki. Naš preprosti človek res ni vedel, komu bi se zameril, ali „šolmoštru“ ali „fajmoštru“. Pri tej odločitvi smo pa morali pomagati mi mladi. Zato so nas dobro pripravili in podprli v vseh ozirih.

Približal se je predvečer volitev. Vsi „propagandisti“ in organizatorji, boljše bi bilo rečeno vsi „kuharji volivnega golaža“ smo se zbrali v „rajon-skih“ štabih stranke. Tam so nam dali še poslednja navodila. Dobro so nas založili z denarjem in s cigaretami. Naše zadnje delo pred volitvami je bilo, da smo poznanim nasprotnikom in omahljivcem pripravili „podoknico“, da smo jih tako „pripravili in omeščali“. Seveda so „kifeljci“ zatisnili ne samo eno oko temveč obe. Vse to naše poslanstvo je bilo v skladu z vsemi demokratskimi predpisi in v skladu z voljo naroda.

Na dan volitev smo že na vse zgodaj bili vsi zbrani. Vsak je imel svojo skupino in „delokrog“. Dobro založeni s cigaretami, denarjem smo šli na delo iskati in „prepričevati“ volivce. Moj „rajon“ je bila Zelena jama. Imel sem srečo, da sem bil motoriziran in sem tako lahko več ali manj neopaženo prepričeval in kupoval volilce. Najbolj trmaste sem prej še zapeljal „na štab“, kjer so mi dali pomoč bodisi z besedo bodisi s slivovko ali podobnimi dobrotami. Proti popoldnevu sem pa imel smolo. Naletel sem na skupino naših nasprotnikov, da bom pošteno „gor plačal“. Obleko sem imel raztrgano in z nosa sem krvavel. Ko sem že obupal in bil pripravljen na najhujše so prišli drugi moji prijatelji in mi priskočili na pomoč. Kmalu so prišli še „kifeljci“ in „žendarji“, ki so hitro naredili red. Seveda, so nas, ker smo bili „ta pravi“ pustili pri miru in odpeljali „na frišno“ naše nasprotnike. Mene so peljali prijatelji domov, kjer sem se preoblekel. Seveda, sem moral prej še poslušati malo očetove in materine pridige, zakaj se vmešavam v stvari, ki se mene ne tičejo, a jaz sem se smatral za junaka, ki je prelival svojo kri za blagor „domovine“. Nič niso pomagale mamine solze in prošnje, nič očetova svarila, naj ostanem doma. Odšel sem nazaj na „štab“ kjer so me triumfalno sprejeli in me vsem postavljali za vzgled borca za „demokracijo in svobodo naroda“. Seveda so mi pošteno poplačali raztrgano obleko in buške. Moje poslanstvo na cesti se je končalo. Do večera sem ostal v „pisarni“ in tam pridno prepričeval oskrknjene volivce, katere so tovariši pripeljali.

Volitve so bile končane. Vsi smo čakali nestrpnostno rezultat, čeprav smo bili prepričani, da bomo „demokratsko“ zmagali. Končno smo dočakali volivno izide. Zmagali smo 29:0 to je JRZ dobila vse poslance in vse senatorje. Zmaga je bila popolna. Sovražnik je bil premagan na vsej črti. Naši so „pravi zastopniki naroda“, ker jih je narod izvolil „svobodno“. Vsi navdušeni so šli na ceste in začeli demonstrirati in proslavljati zmago.

Med našim zmagoslavnim pohodom smo po vseh demokratskih, katoliških in nar. dnih predpisih razbili marsikatero šipo naših premagancev, ki se pa niso kar tako dali ugnati v „kozji rok“. Vračali so nam miho za drago, nas ombetavali z jajci in paradižniki in nas žigosali s fašisti. Ko

je bilo po našem mnenju že dovolj razgrajanja, smo počasi začeli z „razhodom“. Vrnili smo se na naše „baze“, kjer nas je po starem narodnem običaju čakal golaž zmage, ki je trajal pozno v noč.

Mene je pa vkljub „zmagi“ to razpoloženje malo motilo. Spoznal sem, da ni vse zlato kar se sveti. Čutil sem se ne zmagovalca, temveč sokrivca „demokratske tragiko-medije“. Spoznal sem, da ni bila pri volitvah premagana druga stranka, temveč, da je bil premagan narod in njegova volja. Spoznal sem, da kot preje, tako tudi sedaj narod ne bo imel svojih pravih zastopnikov. Moje „klerikalstvo“ se je začelo ohlajevati. Kot sanjaš sem začel premišljati in si beliti glavo, a do pravega zaključka še nisem prišel. Vse preveč je bilo v meni še vedno zaletelosti klerikalnega „petelinstva“.

Mojo zamišljenost so hitro opazili. Prijatelj Zvone me je podražil rekoč: „Tugo, Te buške bolijo.“ „Pozabi nanje, saj smo zmagali in sedaj bomo lahko delali kar bomo hoteli in vsi bodo morali plesati tako kot bomo mi igrali“. Tako je, sem zamomljal in dodal, da se ne počutim dobro, se poslovil in odšel domov. Prijateljeve besede so mi zvenele v glavi in sam pri sebi sem si dejal, kaj pa bo ko bo narod sam začel igrati in ne bo hotel, da mu „izvoljenci“ igrajo in da mora vsakih par let naučiti se drugih „plesov“ in novih melodij. Enkrat bo konec „volivnih golažev“ in kaj bo takrat? Čas bo dal odgovor. Takrat bo pa vse drugače, sem si dejal, ne misli sedaj na to. Jutri bo drugi dan in kot pravi naša „južna brača“: Jovo na novo.

IZ DRUŠTEV

OBČNI ZBOR — „TABOR“ DSPB TABOR V ARGENTINI

Dne 24. decembra 1972 je imelo društvo protikomunističnih borcev „Tabor“ svoj 16. redni občni zbor v Slovenskem zavetišču Dr. Gregorija Rožmana v San Justu.

Ob 11 uri je otvoril občni zbor starešina Ivan Korošec. Po pozdravnem nagovoru in ugotovitvi sklepčnosti je prešel na dnevni red.

Po branju zapisnika zadnjega občnega zbora in poročilih odbornikov je bila volitev novega odbora:

Ivan Korošec — starešina, podstarešina — Vencelj Dolenc, tajnik — dr. Srečko Baraga, blagajnik — inž. Anton Matičič. Odborniki: Polde Lah, Dušan Dimnik in Ivan Ahlin. Nadzorni odbor: Božo Šušteršič, Lovro Tomaževič in Jože Grabnar. Razsodišče: Dr. Stanko Kociper, Janez Kožar in Viktor Gerčar. Društveni kurat č. g. Jože Guštin.

Po volitvah je bila zadnja točka dnevnega reda samostojni predlogi in slučajnosti.

Po daljši živahni debati je bilo sprejetih več predlogov, katere naj izvede novi odbor. (Iz občnega zbora se pošljejo pozdravi Zvezi DSPB-Tabor v Clevelandu, Dušnemu pastirstvu, Društvu Zedinjena Slovenija in Društvu Vestnik v Argentini.

Po občnem zboru so se vsi udeleženci udeležili sv. maše za pok. članom in odbornikom Jožetom Jenkom (2. obletnica smrti). Poleg članov in prijateljev se je sv. maše udeležila vdova ga. Frida Jenko, hčerka Alenka in sin Marijan ter zet Frido Beznik. Sv. mašo s pridigo je daroval č. g. Matija Borštnar.

Po končani sv. maši so se udeleženci prisedli k skupnemu kosilu (asado). Kljub izredno slabemu vremenu je vladalo med kosilom veselo razpoloženje, ki se je končalo z ubranim petjem in so šele proti večeru zborovaci zapuščali zavetišče.

SVEČANA SEJA

V nedeljo, 22. januarja 1973 je odbor „Tabora“ proslavil v ožjem krogu na domu starešine, Ivana Korošca v Berazateguiju 60-letnico svojega blagajnika, ing. Antona Matičiča. Pofeg odbornikov so bili povabljeni kot gostje še slavljenčeva soproga Lina, sin in svak, gospa dr. Kocipera in predsednik zavetišča g. Matevž Potočnik. Ob 12 uri je društveni kurat, č. g. Jože Guštin opravil sv. mašo s priložnostjo pridigo, po maši pa je bilo svečano kosilo, ki je trajalo ob živahni zgovornosti udeležencev vse do pozne noči. Ob tej priložnosti je tajnik dr. Srečko Baraga izročil v imenu društva slavljenцу spominsko darilo in naslovil nanj naslednje tople besede:

Sploštovani gostje, dragi odborniki in člani!

Dovolite mi, da spregovorim nekaj toplih besed o pomenu in namenu sestanka, ki mu prisostvujemo, ter o možu, kateremu je predvsem današnji sestanek posvečen. Bojim se pa, da ne bom povedal tistega, kar bi rad in kar bi moral povedati, ker to zavisi od naše sposobnosti. Skala sposobnosti se pa razteza od ničle do neskončnega števila.

Morda ste že sami razmišljali, da človek v svojem bednem življenju doživlja dogodke, ki ga privedejo do tega, da se ob njih nekoliko strezni in začne premišljati tudi o sebi. Ne mislim pri tem na tiste vsakdanje primere, ki nas večkrat spravljajo iz ravnotežja, če nas je zadela velika denarna izguba ali če smo zadeli glavni dobiček, ali smo jo dobili po glavi itd. V mislim imam tiste dogodke, ki se vrste po naravnih zakonih in so elementarno povezani z usodo človeka, namreč: rojstvo, poroka in smrt. Tem dogodkom je človeštvo že od nekdaj posvečalo posebno pozornost, zato se jih je začelo spominjati z obletnicami, začevši s prvo, potem deseta, petindvajseto, pedeseto, itd.

Zakaj pa ne praznujemo tudi le 17., 23., 49. obletnico? Vzrok temu

je desetinski številčni sistem, čeprav bi bil popolnejši dvanajstinsko številčni sistem, ker je število 12 deljivo z 1, 2, 3, 4, 6 in 12, deset pa samo z 1, 2, 5 in 10. Zakaj pa smo se odločili za desetinski številčni sistem? Tukaj je pa postavila svojo zakonitost zopet narava, ker nam je dala deset prstov. Prsti so bili prvi računski stroj. Nepismeni ljudje in otroci si še danes pomagajo s prsti. Otroci zelo radi potrdijo število s prsti, ker mislijo, da jih sicer nismo razumeli. In če bi se hoteli tudi mi poslužiti prvega računškega stroja, da bi povedal, koliko let je izpolnil naš današnji slavjenec, bi morali 6 krat dvigniti obe roki. To pa pomeni, da smo se danes zbrali, da skromno v ožjem krogu proslavimo 60-letnico našega neutrudljivega blagajnika, ing. Antona Matičiča. Nismo se pa zato zbrali, da bi použili drobrote, ki so nam jih pripravili, temveč zato, da bi se s njim poveselili, da smo z njim enega duha in ene misli. Za nas, ki smo daleč od svojih rojstnih krajev, ima današnje slavljenje še poseben pomen.

Vi, ki brez dvoma dobro poznate evangelij, veste, da je Kristus rekel:

„Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz med njimi.“

Jaz bi to priliko prikrojil takole:

„Kjer sta dva ali trije Slovenci zbrani in govore slovensko, tam je tudi košček naše ljubljene domovine“. In namen današnjega sestanka je, da se bo naš slavjenec počutil med nami nekaj ur, kakor da bi bil doma — Slovenec med Slovenci. Ni potrebno še posebej poudarjati, da je naš slavjenec posvetil v emigraciji ves prosti čas izven službe izključno slovenski stvari. Ne zdi se mi nujno, da bi obešal na veliki zvon njegovo javno izven službeno delovanje, ker smo bili samo priča temu njegovemu delu.

Če mi dovolite, bi samo na kratko v glavnih obrisih očrtal njegovo življenjsko pot. Anton Matičič se je rodil 22. decembra 1912 v vasi Slivice pri Rakeku v družini pri „Dragarju“, ki je dala devet otrok slovenskemu narodu. Anton je bil tretji otrok. Danes jih živi še šest, en brat pa je bil 1945 vrnjen v Jugoslavijo, ki ga danes ni več med živimi. Oče je umrl, mati, rojena Ana Lah iz Kranjč pri Sv. Vidu, pa je dočakala že 88 let.

Ljudsko šolo je Anton doučil na Uncu, potem pa so ga vpisali v gimnazijo na Poljanski cesti, kjer je dovršil šest razredov. Sedmi, osmi razred in maturo pa je opravil v Kočevju leta 1932. Še istega leta se je upisal na Agronomsko fakulteto v Zagrebu, kjer je diplomiral leta 1937. Ko je odslužil 9 mesečni „djački rok“ v Sarajevu, je bil nastavljen na Kmetijsko šolo v št. Jurju ob južni železnici. Od leta 1939 pa do 1942 pa je služboval na Kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Nato je vstopil v štajerski bataljon, ki mu je poveljeval kapt. Milan Kranjc. Nekaj časa je bil pri raznih vaških stražah in leta 1943 se je pridružil slovenskim domobrancem v Novem mestu, kjer je vršil službo adjutanta do 1945. Ker se ni mogel več umakniti na Koroško, se je 3 meseca skrival na Dolenjskem in konec julija 1945 je prišel v begunsko taborišče v Monigo.

Leta 1944 se je poročil z Lino Frančič, ki mu je ves čas zvesto sledila

na njegovi nevarni poti in ki še danes deli ž njim usodo slovenskega emigranta. Ko je prišel v Argentino, je dobil službo v svoji stroki in to službo zelo uspešno in za Slovence častno vrši še danes. S skromnimi prihranki obeh zakoncev si je ustvaril v Villa Ballester lep prijeten slovenski dom, kamor se ves čas radi zatekajo Slovenci. To prijetno družinsko srečo pa deli z zakoncema tudi njujen edinec Tomaž. Jasno je, da v teh kratkih vrsticah ni mogoče opisati resnične tragedije, ki jo je doživljal slovenski protikomunistični borec in politični emigrant. Vendar pa me pri vsej tej tragediji veseli, da Vam lahko povem, da je današnji slavljenec, ing. Anton Matičič, moj ožji rojak — Notranjec. Notranjci so pa znani kot šegavi, duhoviti, veseli, delavni in zelo skromni ljudje. So taki, kakršna je njihova zemlja, ko ima vsega po malo, umerjenost ne previsokih gora kot Garenjska, ne dolgočasne ravnine kot Štajerska, ampak je lepa, valovita dežela polna zelenih bogatih gozdov, tak je tudi značaj Notranjcev in tak je značaj ing. Antona Matičiča. On je miren, skromen, delaven in, če bi ga smel primerjati kakšni živali, bi ga smel primerjati edinole mravljinu ali, kakor pravijo na Notranjskem, bravincu, kajti on dela, kakor mravlja. Neprestano se giblje, znaša skupaj, organizira, obiskuje člane in nečlane. Nikdar ni pri svojem delu vprašal — kako — ampak vedno le — kaj. Potem je že našel način, da je prevzeto nalogo izvršil. Ker je skromen, ne išče javnega priznanja, ne hvale, ne časti.

Morda bi bilo krivično, če ne bi ob tej priložnosti poudarili, da ga je pri njegovem javnem delu krepko podpirala in ga še podpira soproga Lina, ki se pa tudi sama uspešno udejstvuje v ženskih dobrodelnih ustanovah. Zato pripada del naše hvaležnosti tudi njej.

Kakor doživlja človek v zasebnem življenju žalostne in vesele dni, prav tako se vrste tudi v javnem delu veseli in žalostni dogodki, s katerimi tudi našemu slavljencu ni bilo prizaneseno. Najhujše udarce je zadel njegovo javno delo v slovenski skupnosti takrat, ko je prišlo do cepitve v naši organizaciji. Ob tej priložnosti ne bomo navajali krivcev, čeprav imamo neizpodbitne dokaze zato. In prav ing. Anton Matičič je bil tisti, ki teh pismenih dokazov ni nikdar izkoriščal za svojo in društveno obrambo, ampak je prepustil sodbo zgodovini. Posledice politične strankarske zaslepljenosti in osebnega stremništva so na dlani. Danes je že jasno, da rane, ko jo je cepitev povzročila, ne bo mogoče zaceliti. Kar pa moram poudariti, je dejstvo, da je ing. Anton Matičič v tem sporu izbral pravilnejšo pot in ves čas na izbrani poti vztrajal. Vsi, ki smo danes z njim enega duha in ene misli, mi moramo biti hvaležni za vse njegovo javno delo.

Dragi naš slavljenec! Ne bom se še nadalje trudil, da bi odkril v tvojem življenju in javnem delu, kar še ni znano. Še manj pa, da bi to delo pravilno ocenil. To prepuščam pravičnemu zgodovinarju. Pač pa bi te rad opozoril, da predstavlja 60-letnica nekako dve tretjini našega življenja. Jaz pa želim, za kar lepo prosim Boga, da te tudi zadnjo tretjino življenja ohrani čilega, zdravega in veselega, da boš tudi zadnjo tretjino

posvetil javnemu delu naše slovenske emigrantske skupnosti. In vesel bom, če ti bom smel tudi k 90-letnici izreči priznanje in našo zahvalo.

Dragi Tone! Kot viden znak priznanja tvojemu javnemu delu za naše društvo in kot viden znak naše hvaležnosti dvigam to kupico in ti kličem Bog te poživi še mnogo, mnogo let!

ZANIMIVI PABERKI

Od 1478 pa do 1713 so se vršili po slovenskih krajih razni kmečki upori. Med temi sta bila dva, ki nista imela več krajevnega značaja, ampak označuje zgodovina tistega iz leta 1515 kot „vseslovenski kmečki upor“, onega iz leta 1573 pa „veliki hrvatsko-slovenski upor“.

Letos bo 8. in 9. februarja preteklo 400 let, odkar je bil zadušen ta največji kmečki upor, ki se je končal z mučeniško smrtjo voditelja upora, Matije Gubca, 15. februarja 1573 v Zagrebu.

V prihodnji številki bomo objavili izčrpen članek o vzrokih in uporih kmečkih uporov, danes pa prinašamo odlomek iz dolge, še neobjavljene satirične pesmi, ki se nanaša na tezo, da je Tito doma iz Zagorja kot Matija Gubec.

1.

„Si po Zagorju laneno srajco mazal,
hlače trgali in zadnjico si kazal,
kruh koruzni si natepaval, krompir pekel?
Ali te je kdaj učitelj za ušesa vlekel?
Mar si res po Kamniku orodje prenašal,
po strehah si kleparil in oglje skup znašal?
Ko si še po Kranjskem in Hrvaškem dninil,
ali si o naukih Marxa kakšno ostro zinil?
Mar te socializem ni pogнал v hudo borbo,
da si vedno nosil prazen žep in torbo?

20

2.

Kaj če je resnica ona druga,
da ti rodna zemlja ni od juga,
da ti je na Poljskem tekla zibka
in plenice prala Poljka gibka?
Reci, kje si se klavir navadil!
Mar ti Bog je tak talent podaril?
V Zagorju vsi na debelo žico
svirajo ljudje le tamburico.
Jezik nemški, ruski panemaješ,

zagorščino pa slabo poznaješ.
Vidiš, ta problem me stalno muči,
iskren bodi, me zato poduči.
Da ne boš se ščepan Lažni,
bodo ti podatki zelo važni.

3.

Je še nekaj, kar mi meša glavo,
ali tvoje je ime res pravo.
Če potomec Gubca si Matije,
v Zagrebu pa delaš homatije?
On boril se je za siromaka,
knežja kri po tebi se pretaka.
Gubec nosil srajco je platneno,
ti le pa oblačiš le v svileno.
Gubec hišo je imel iz blata,
zlate tvoje so palače vrata.
Gubec kmečke je snoval upore,
tebe vleče pa v kraljevske dvore.
Kmetom dati hotel je svobodo,
ti pa jim obljubljaš novo dobo,
ko ne bo imel denarja nihče,
kmetje zemlje pa samo prgišče.
Gubcu so žarečo krono dali,
tebi pa maršalsko čast skazali.
Je med vama vendarle razlika,
če oba sta puntarja velika.
Vidiš, ta problem me tudi muči.
Bodi iskren im me zato poduči.

ZA BELEŽNICO

Prosim za besedo

Gospodu Luis Zajcu bi rad samo to še odgovoril:

1. Prešernove in Gregorčičeve poezije in ideje so bile, so in bodo vedno priljubljene pri našem narodu.

2. Misli velikega Juraja Strossmayerja so isto kot so ekumenske ideje, misli drugega Vatikanskega koncila in enake besedam Kristusa: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“. Sta torej katoliška Cerkev in Kristus nesodobna in agenti rdeče internacionale?

3. S ponosom izjavljam, da sem zaveden Slovenec navdušen Jugoslovan in Slovan in kot tak prepričan demokrat in nasprotnik vseh diktatur.

4. Si tacuisses filosofus mansises (Če bi molčal, bi ostal (filozo).

Jože Lovrenčič

DAROVI ZA INVALIDSKI SKLAD ZDSPB — TABOR

Darovano od 20. junija 1972 do 10. januarja 1973.

Dular Milan, Cleveland	5.—	Žele Franc, Conn	2.—
Erdani Miro	2.—	DSPB-TABOR, Batawa, člani:	
Bančne obresti	63.81	Klemenčič Stane	10.—
DSPB-TABOR, Windsor, nabirka:		Košir Franc	2.—
Grašič Silvester	3.—	Trček Ivan	3.—
Jakše Janez	25.—	Farkaš Štefan	1.—
Božha-Martinčič	7.—	Zalešak Marija	2.—
Štravs Maks	5.—	Gospodarič Albin	5.—
Hrovat Venc	5.—	Medved Venceslav	2.50
Martinčič Ferdo	5.—	Medved Ivo	2.50
Omahen Jože	5.—	DSPB-TABOR, Milwaukee, člani:	
DSPB-TBOR, Montreal, člani:		Bambič Ivan	5.—
Poljanc Jože	5.—	Galič Lojze	5.—
N. N.	5.—	Jakičič Lojze	5.—
Rebernak Marija	2.—	Kotar Rudi	5.—
N. N.	1.—	Kralj Vladislav	5.—
Rupnik Ivan	10.—	Kunovar Ivan	5.—
Starič Lojze	10.—	Limoni Janko	5.—
Rabzelj Ivan	5.—	Prah Anton	5.—
Julka	2.—	Širok Emerik	5.—
Horvat Franc	5.—	N. N.	5.—
N. N.	5.—	Coffelt Marija	10.—
Koritnik Tone	5.—	Jakoš Ivan	10.—
Koritnik Francka	5.—	Kolman Ludvik	10.—
DSPB-TABOR Toronto, od prireditve		Dr. Mejač Miha	10.—
7. 10. 1972	300.—	Mejač Franjo	10.—
Posebej člani:		„Združeni igralci“, Cleveland,	
Meglič Nace	5.—	prispevek za Belo knjigo	160.—
Bajc Jože	5.—	Prodaja knjig	60.—
Zakrajšek Ivan	5.—	Bančne obresti	37.50
Žukovec Hilar	2.—	Skupni darovi, vse v USA	
DSPB-TABOR, Cleveland, od		dolarjev	1443.11
prireditve oktobra 1972	500.—	...Gpomba. V številki 8-72 Tabora je	
Posebej člani:		bilo pomotoma objavljeno, da je da-	
Varšek Janez	3.—	roval za invalidski sklad ZDSPB-	
Lobe Berta	5.—	člani Tabora dr. Mejač Miha iz Milwaukee	
Fujs Franc	5.—	2 dolarja, v resnici je daroval 10 do-	
Suhadolnik Janez	5.—	larjev (tisk. skrat).	
Dr. Lukež Franc	35.—	B. Pogačnik	

SLOVENSKO ZAVETIŠČE JE DELO VSE SLOVENSKE EMI-
GRACIJE IN NIHČE NIMA PRAVICE ZASLUG. VSA PRA-
VICA JE PRAVICA REVEŽEV, ZASLUGA PA PRIPADA NA-
ŠIM MRTVIM, SLOVENSKO ZAVETIŠČE JE IZGOVORJENI
KOT POMOČI POTREBNIM SLOVENCEM.

V S E B I N A

Jugoslavija entre la autogestión y la autonomía	49
Jugoslavija med samoodločbo in samoupravo	55
Deseto leto revije „TABOR“	57
Skupni grobovi Churcilla in Tita	58
Kaj je zgodovina? (Nace)	62
Mrtvim junakom	64
Oranu v spomin	65
Kje nas čovelj žuli? (Avgust Hrovat)	66
Poldetu Volčiču v spomin (nadaljevanje — V. Došenc)	70
Pismo nečaku (Verinov)	72
Tugomir Sanjač (4. pogl., R. J. L. Košanov)	75
Iz društev	75
Zanimivi paberki	79
Za beležnico	80
Darovali so	III

Correo Argentino Sucursal J. L. Suárez (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 8133
	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 2619